

401/1196

התאחדות בולאי ישראל
הספריה

הירחון הישראלי לבולאות

התאחדות בולאי ישראל
הספריה

אולימפיאדת מונטריאל 1976

ISRAELI PHILATELIC MONTHLY

5-6
1976

* כּוּעוֹנֵינִים בַּחֲלִיפִין *

S. Arbeit
(ילד)
685 Shelter Creek 216
San Bruno
Calif. 94066
USA

Darpon Dirap
Jalan Melati Patih No. 6
Muara Teweh, Kalteng
INDONESIA

Ashok K. Kora
48 August Kranti Marg
Bombay 400036
INDIA

★

★

★

Turffonten
P.O.B. 74326
Johannesburg
SOUTH AFRICA

Stefan Neusel
Sudeten Str. 33
D-74 Tubingen
WEST GERMANY

Harris U.J.
c/o K.P. Krishnan
S.T. Depot, Agra (Rd.)
P.O. Bhivaneti
Dist. Thana
Bombay
INDIA

מְעוֹנִיִּין בְּבוּלֵי יִשְׂרָאֵל תְּמוּרַת בּוּלִי
גֶרְמָנִיָּה הַמְּזֻרְחִית וְהַמְּעֻרְבִית
וְשׁוּיִץ.

מְעוֹנִיִּין בְּבוּלֵי יִשְׂרָאֵל תְּמוּרַת בּוּלִי
אֶרְצוֹת אִפְרִיקָה.

★

★

★

Denizyollari Isletmesi
Salipazari
Istanbul
TURKEY

Albert Koenka
Mithatpasa Caddesi No. 295
Kat 5 Daire 11
Izmir
TURKEY

M. Bernues Michel
Prairie de l'Oly
Tour H n. 365
91230 Montgeron
FRANCE

★

★

Grosz Christophe
(נער)
8 Rue de Wagnonville
59128 Flers-En-Escrebieux
NORD FRANCE

D. Arnaud
2 Rue E. Dolet
42000 St. Etienne
FRANCE

Const. P. Rotas
12 Knossos str.
Athens 816
GREECE

★

★

Guy J.R. Franchet
1501 AVE. Joseph L. Ortolan
"Le Neuilly".
Res Taron Plaisance
83100 Toulon S/Mer.
FRANCE

בּוּלִים טוּרְקִיִּים חֲתוּמִים וּבִלְתִּי
חֲתוּמִים מַחֲלִים בְּבוּלִים יִשְׂרָאֵלִים
בִּלְתִּי חֲתוּמִים, לְפִי קְטֹלוֹג "אִיבֵר":
Tahir Uluer
Tunali Hilmi Caddesi
Kavaklidere Sinemasi Ici
Kavaklidere, Ankara
TURKEY

Welsch Jean-Marie
8 rue du Stade
57123 Walscheid
FRANCE

★

Patrick Goczowski
374 Cite Bruno
62119 Dourges
FRANCE

הירחון הישראלי לבולאות

Israeli Philatelic Monthly • Fédération des Sociétés Philatéliques Israéliennes

בטאון התאחדות אגודות הבולאים בישראל

Editor: **ARIE LYNN** — Redaction:
IZHAK BARAK, 9 Hamavo str. Givataim

העורך: **אריה לין** — המערכת:
יצחק ברק, המבוא 9, גבעתיים

MAY-JUN. 1976 No. 5-6 (118)

אייר-סיוון תשל"ו (118) 5-6

בתוכן

- 2 מעוניינים בחליפין
4—6 חדשות הבולאות בישראל
7 תערוכה באורוגוואי
8—9 השגי "נתניה 76"
10 תוויות רשום בישראל
11 הכלילים בשימוש צבאי
12—13 בולי נוף הארץ
14—15 הדרכה בולאית
16 "חלודה" על בולים
17—18 הרהורים על סדור אוסף
19 באגודות

בהתאחדות

ישיבת הוועד הפועל של התאחדות אגודות הבר
לאים בישראל התקיימה ביום 18.5.76.

בין הנושאים שהועלו לדיון:

היחסים עם משרד התקשורת. הוקמה וועדה
מיוחדת, שתטפל בקשרים עם משרד התקשורת,
ותנסה להביא למצב, שבו צבור הבולאים המאור-
גנים בארץ יזכה ליתר תמיכה ועזרה מהשירות
הבולאי.

תערוכה בינלאומית בישראל: הוחלט להגיש
בקשה ל"פיפ", הארגון הבינלאומי של אגודות
הבולאים, לקבל את חסותו לתערוכה בינלאומית
בישראל, בשנת 1983, במלאת 35 שנה למדינת
ישראל.

תערוכת נתניה 76: נמסר דו"ח על התערוכה
(ראה בחוברת זו).

התאחדות אגודות הבולאים בישראל
ת. ד. 2896 תל-אביב

Fédération des Sociétés Philatéliques
Israéliennes
P.O.B. 2896 TEL-AVIV, ISRAEL

בולים חדשים ביוני

החל בחצר של איכר, שהתקין מספר שירותים ובכללם בראי מים, ועד ל"סופר-קמפינג" הכולל בריכות שחיה, סופרמרקטים, גני ילדים ועוד. על אף העונה הקצרה יחסית באירופה נושאים מחנות אלה רווח סביר, למרות שמחירי הלינה והשהות זולים יחסית (הגם שהם עולים משנה לשנה). בארצות-הברית פועלים עשרות אלפי מחנות "קמפינג", רובם בתוך גנים לאומיים, כאשר המחנות — כ"דוגמת הגנים עצמם — נתמכים מכספי הציבור. במקביל למחנות אלה פועלים גם מחנות "קמפינג" פרטים רבים, המצויידים לרוב לרחיצת מכוניות, סירות מנוע להשכרה וכדומה. את הפער בתחום זה בין ישראל לבין ארצות המערב, ניתן להסביר בנימוקים אחדים: (1) בישראל עוד לא הונהג שבוע עבודה בן חמישה ימים; (2) לאחרונה בלבד החלה להתעורר בישראל תודעה האקולוגיה, המדרבנת את תושבי הכרכים לנשום אוויר צח בחיק הטבע; (3) בישראל עוד לא הוקמה תעשייה ניכרת של ציוד ל"קמפינג", המשפיעה ע"י הוצאת סכומי ענק של פירסומות ותעמולה על הקהל לצאת ל"קמפינג"; (4) תיירות ה"קמפינג" לישראל מארצות אחרות אינה גדולה משום שהתייר מסוג זה רגיל לנסוע לכל מקום במכוניתו. לישראל אין גבולות יבשתיים פתוחים, והובלת המכונית במעבורת יקרה ומסורבכת מאוד; (5) המרחקים בארץ קטנים, וניתן להגיע כמעט לכל מקום ולחזור ללינה בבית.

למרות כל אלה, זוקפת לזכותה תנועת ה"קמפינג" מספר הישגים בלתי מבוטלים. משנת 1964 עד תחילת 1975 הוקמו בארץ 18 מחנות "קמפינג", ולחמש השנים שלאחר מכן מתוכננת הקמת מחנות נוספים. מחנות ה"קמפינג" הם בפיקוחם של משרד התיירות, שהוא הרשות המוסמכת לנושא זה, והמועצה המקצועית לחניונים, שהוקמה לפי צו ה"חניונים". קיימות שלוש דרגות של קמפינג, והסטיגדרטים הועתקו והותאמו ממחנות "קמפינג" באירופה. כללית ניתן לומר, כי רמת מחנות ה"קמפינג" בארץ מקבילה לזו של מחנות בינוניים באירופה.

נוכח בראשיתו של נושא ה"קמפינג" בארץ, טבעי שההתפתחות האירגונית של תנועת ה"קמפינג" היתה שונה לחלוטין מזו שבאירופה. בעלי מחנות ה"קמפינג" התארגנו עד מהרה — אולי משום שמרבית המחנות הם בבעלות ציבורית של עיריות, מועצות או קיבוצים — והקימו את אירגון החניונים בישראל, אשר נוסד בשנת 1965. אולם מאחר שללא מחנאים — חברי מועדונים — אין ל"קמפינג"

ב-22 ביוני הופיעו בולים חדשים.

בול הקמפינג בערך נקוב 1.50 ל"י צוייר ע"י מר מ. פלדהיים.

בולי האולימפיאדה במונטריאול בערכים נקובים 1.60, 2.40, 4.40 ל"י, צויירו ע"י ד. פסח וש. כתר.

בול העתודה הינו בערך נקוב 2.45 ל"י. כל הבולים הודפסו בדפוס שקע.

קמפינג בישראל

בישראל החלה תנועת ה"קמפינג" רק בשנת 1964, עם הקמת המחנה הראשון באכזיב (קמפינג פרטי קטן בביתן אהרון), ואירוח הכנס של האירגון הבינלאומי (הפדרציה הבינלאומית לקמפינג ולקאראווינג — א.פ.א.י.ס.י.) בגני התערוכה בתל-אביב. הסיבה להתחלה מאוחרת זו נעוצה מן הסתם בעובדה, שבישראל עמדו על סדר היום נושאים יותר דחופים מאשר הקמת מחנות ויצירת תנועה של ה"קמפינג". מאז שנת 1964 התפתח נושא ה"קמפינג" בארץ בקצב סביר — אם כי לא מסחרר — בהשוואה לאירופה ולארצות הברית. ביבשות אלו החלה תנועת ה"קמפינג" להתארגן כבר בראשית המאה הנוכחית, ואף קודם לכן היתה ה"קמפינג" ידוע בהן למדי, כספורט וכבילוי למשפחות ולבוגדים — להבדיל מן הבדואים, אשר לגביהם מהווה האוהל גם את ביתם הקבוע. באירופה מצויים כיום כ-30 מיליון מחנאים, ובכל ארץ מפותחת ביבשת זו מצויים אלפי מחנות "קמפינג". מחנות "קמפינג" אלה שונים מאוד זה מזה —

שם הם היו פולחן של יפי הגוף ואצילות הרוח. המשחקים קוימו במחזור של ארבע שנים, משנת 776 לפני הספירה המקובלת ועד לשנת 393 אחריה. עם שקיעתה של תרבות יוון הקלאסית פסקו גם המשחקים, אך הם קמו לתחייה לאחר הפסקה של אלף חמש מאות ושלוש שנים.

היתה זו רוחה של המאה ה"ט, אשר הדריכה את הפדגוג וההיסטוריון הצרפתי, פייר דה קוברטן, לצקת יין חדש לתוך הכלי הישן. המשחקים המחר־דשים תוכננו במגמה הומניטרית וקוסמופוליטית. יוון העתיקה ידעה משחקים אתלטיים של עם אחד בלבד, מקום עריכתם — עיר אחת. לא שותפו בהם "ברברים", עבדים ואף לא נשים. המשחקים המחר־דשים לעומת זאת תוכננו כמפגש עולמי, מדי פעם בעיר אחרת, בהשתתפות נציגי כל העמים. הרעיון נקלט והמשחקים קיבלו מימד של אירוע אוניברסלי. ערכם האחר של המשחקים האולימפיים בהכנה לקראתם: הם גורם ראשון במעלה בהתפתחות הספורט בעולם כולו.

יתר על כן, הכרזתו של קוברטן בדבר עדיפות ההשתתפות על הנצחון, קבעה נורמה מוסרית למב־חנים, ואילו הסיסמה הרשמית — גבוה יותר, מהר יותר, חזק יותר — הגדירה את תוכנו של הספורט האולימפי.

המשחקים האולימפיים המחודשים הראשונים נתקיימו באתונה ב־1896, ואחר כך נערכו בפריס, 1900; בסט־לואיס, 1904; בלונדון, 1908; בשטוק־הולם, 1912. אחרי הפסקה בעטייה של מלחמת ה־עולם הראשונה, נערכו שוב — באנטוורפן ב־1920, בפריס ב־1924, באמסטרדם ב־1928, בלוס־אנג'לס ב־1932, בברלין ב־1936. מלחמת העולם השנייה הפ־סיקה את רציפותם, אך הם התחדשו אחריה בלונ־דון 1948; בהלסינקי, 1952; במלבורן, 1956; ב־רומא, 1960; בטוקיו, 1964; במכסיקו, 1968; במינכן, 1972.

ב־17 ביולי 1976 יפתחו במונטריאול המשחקים האולימפיים ה־21 של העת החדשה.

פינג" זכות קיום, הוקם בשנת 1967 המועדון ה־ארצי לקמפינג. (במועדון הארצי לקמפינג חברות יותר מ־2,000 משפחות, ויחסית לארצות ותיקות, אין זה מספר מבוטל). שני הגופים החליטו על הקמת אירגון גג בשם איגוד הקמפינג בישראל, שהוא הזרוע המבצעת של האירגון ושל המועדון גם יחד. שילוב זה איפשר להשיג חסכון במינהל והידוק שיתוף הפעולה, על אף הניגודים הטבעיים שבין ה"יצרן" לבין ה"צרכן".

איגוד הקמפינג בישראל התקבל לאירגון הבינ־לאומי (הפרדציה הבינלאומית לקמפינג ולקארא־ווינג).

תנועת הקמפינג בישראל נמצאת עדיין בשלבים הת־חלתיים, אך הולכת וגדלה משנה לשנה.

בשנת 1976 מארח איגוד הקמפינג את הכנס ה־שנתי הבין לאומי של הקמפינג (א.א.י.סי.סי.) ב־אשקלון. משרד התיירות, עיריית אשקלון, רשות הגנים הלאומיים ואיגוד הקמפינג עושים מאמץ משותף — כדי שכנס זה יצליח ויביא אנשי קמ־פינג רבים ארצה. אנו תקווה, כי אורחים אלה יהנו מכל הדברים שישראל תוכל להציע להם כתיירים בכלל, ומהכנס ומחניוני הקמפינג בארץ בפרט.

המשחקים האולימפיים ה־21 במונטריאול

עז כנמר וקל כנשר, רץ כצבי וגבור כארי.

(פרקי אבות, ' 23)

(סיסמת הוועד האולימפי בישראל).

המשחקים ה־20 בשנת 1972 במינכן, נסתיימו עבור ישראל בטרגדיה: י"א ספורטאים, מאמנים ושופטי־ספורט שילמו בחייהם על אמונתם בטוהר רעיון אחוות־אנוש, על דבקותם בתקווה, שבכוחו של הספורט לסלק, ולוא להרפ־עין בלבד, חילוקי דעות פוליטיים, ושניתן גם בימינו לחדש את החוק הקדום של "השלום האולימפי". בפרוס המשחקים ה־21, זוכרים ספורטאי ישראל את שמותיהם של הספורטאים שנרצחו.

לידתם של המשחקים האולימפיים ביוון הקדומה,

הופעת הבכורה של ישראל במשחקים האולימפיים הייתה בשנת 1952, כאשר משלחת בת 26 ספורטאים הופיעה בפתיחת משחקי הלסינקי. ספורטאי ישראלי, יואב רענן, העפיל באותם המשחקים למקום ה-9 בקפיצות למים.

מאז חזרה והשתתפה ישראל במשחקים מדי פעם בפעם. במכסיקו השיגה נבחרת הכדורגל שלנו את השיא בהישגיה. בתחרויות המוקדמות היא ניצחה את גאנה ואת סן-סלבדור ונוצחה על-ידי הונגריה. בשלב רבע הגמר נסתיים משחק עם בולגריה ללא הכרעה, ורק בהטלת הפור עלתה היריבה לחצי הגמר. באותם המשחקים הצליח השחיין הישראלי אברהם מלמד להגיע, במשחה ל-100 מטר בסגנון פרפר, לחצי הגמר, בהחמיצו את הכניסה לגמר ב-4 עשריות השניה.

במינכן הייתה ישראל מיוצגת בענפי ספורט אחדים, וההישג הטוב ביותר הושג על-ידי הספורטאית אסתר שחמורוב-רוט: בריצת 100 מטר הפרידו בינה לבין הכניסה לגמר שתי אלפיות של השניה, וב-ריצת משוכות ל-100 מטר הועלתה לחצי הגמר ולא התיצבה לריצה מתוך אבל על הרצח השפל של אחד עשר הספורטאים.

בחודש יולי שנה זו יצעדו שוב ספורטאי ישראל מאחורי דגלנו הלאומי במשחקים האולימפיים, שיערכו הפעם על אדמת קנדה.

שערי מטבע חוץ

המטבע	היחידה	שער ב"י
דולרים ארה"ב	1	7.9700
דולרים קנדיים	1	8.1979
לירות שטרלינג	1	14.2264
דולרים אוסטרליים	1	9.7799
רנד דרום אפריקה	1	9.0977
פרנקים שווייצריים	10	32.1630
פרנקים צרפתיים	10	16.7384
כתרים דניים	10	12.8964
כתרים שוודיים	10	17.8459
כתרים נורבגיים	10	14.2410
פלורנים הולנדיים	10	29.1514
מרקים גרמניים	10	30.8221
מרקים פיניים	10	20.2644
שילינגים אוסטרליים	10	4.3090
פרנקים בלגיים	100	19.9924
לירות איטלקיות	1000	9.4706

הועידה השנתית של הקונגרס העולמי לבולאות ישראל, ארץ-הקודש ויודאיקה

הנצחת זכרו של ד"ר ו. הקסטר

הקונגרס עיצב פסלון לזכרו של ד"ר וורנר הקסטר, שהיה ממייסדי הקונגרס, מנהיגו הרוחני ועמד בראש המחקרים הבולאיים עד יומו האחרון. הפסלון נמסר כתרומתו של הקונגרס והבולאות הישראלית והיודאיקה לועד התערוכה "אינטר-פילה", תערוכת הבולים הבינלאומית לכבוד 200 שנה לייסוד ארצות הברית. הפסלון יוענק כפרס למוצג בתערוכה שנושא קרוב ברוחו לשטח פעולתו של ד"ר ו. הקסטר.

מאת מ. פרצלן, מנהל המחקר של הקונגרס

ב-31 למאי 1976 התקיימה הוועידה לשנת 1976 בפילדלפיה, באולם הוועידה של ה"אינטרפילה" נמסרו הדו"חות שנתקבלו על הפעולות, הכספים וההתכניות לשנה החדשה.

נבחרו הנשיא ובעלי התפקידים לפעולות והוועדות השונות. הוצע לבחור סגן נשיא נוסף לאיזור אי-רופה, שעד כה נכלל תחת סגנות אחת לאירופה, אפריקה ואוסטרליה.

תערוכה באורוגוואי לכבוד ישראל

י. מרקוס

ה-75 של בולי הקרן הקיימת ומראה את הבול הראשון "ציון" עם התאריך 75. כפי שמוסר א. לינדנבאום עוררה התערוכה ושתיהן תומכות הדואר התלהבות רבה אצל יהודי אורוגוואי ונציגי ישראל במדינה זו. אין ספק שחותמת מות דואר אלו יעוררו עניין רב אצל אספני "יוד-דאיקה" בישראל.

* * *

הבולים והצינות...

בעתון בולים בריטי הופיעה ידיעה המציינת שבתערוכת בולים של ארגון סוחרי הבולים, שהתקיימה לאחרונה בניו-יורק, היה ביתן האו"ם והביתן הפחות פופולרי, ומספר הקונים היה הנמוך ביותר שנראה אי פעם ליד ביתן או"ם בתערוכת בולים כלשהי.

הכותב מציין, שההנחה היא, שזוהי תוצאה ישירה של החלטת המגנה את הצינות, שנתקבלה בעצרת האו"ם, ושגרמה לחוסר פופולריות של הביתן הארגוני הבינלאומי.

תערוכת בולים לכבוד יום העצמאות הכ"ח של מדינת ישראל ו-75 שנים לבולי הקרן הקיימת לישראל נפתחה בתחילת חודש מאי במונטיבידאו, בירת אורוגוואי, ביוזמתו של המחנך והעתונאי הרב בולאי אריה לינדנבאום, העושה בשליחות חינוך בית באורוגוואי.

בפתיחה החגיגית השתתפו שגריר ישראל אהרן אופרי וחבר עוזריו, נשיא הקהילה היהודית א. שופס, המכהן גם כנשיא ההסתדרות הצינית במונטיבידאו, וקהל רב של יהודים ולא יהודים. בתערוכה הוצגו בולי ישראל בצורה קלאסית ולפי נושאים. באגף מיוחד של בולי הקרן הקיימת הוצג במסגרת חגיגות יובל ה-75 לבול "ציון", הבול הראשון של ק.ק.ל. בתערוכה שכללה 166 מסגרות היה גם אוסף של בולי אורוגוואי. כל הדאספנים שהציגו בולי ישראל, היו אספנים מקרמיים, רובם לא יהודים. השירות הבולאי של דואר ישראל הציג 9 מסגרות של בולי ישראל.

דואר אורוגוואי הוציא שתי חותמות זכרון. אחת מוקדשת לכ"ח למדינת ישראל עם מגן דוד וציון התאריכים 1948—1976 ואחת מוקדשת ליובל

השגי

מאת יהושע

שטקל, יו"ר ועד התערוכה, ליאון יוליוס המארגן המרכזי, דוד גפן מזכיר ואחראי ליחסי ציבור וכמה מפעילי האגודה, יעקב בסיס, מזכיר ואיש יחסי הציבור, וכן פעילי האגודה, רובין, בן-חורין, אנוליק, רודניצקי.

זכור היו כל יום חותמות דואר מיוחדות שזכו בהצלחה והתעניינות רבה של אלפי בולאים. כל האירועים סביב התערוכה התקיימו כסדרם, פרט ליום-הנוער. החמסין הקשה ששרר באותו יום מנע מרוב בתי-הספר מעמק-חפר להגיע באותו יום ולהשתתף בחלוקת פרסים מיוחדים לנוער. אולם בתי-ספר אלה ביקרו בתערוכה ביום ששי.

אלפי המבקרים בתערוכה גילו עניין רב בתצוגות הבולאיות ב-350 מסגרות שכללו גם בולים נדירים ופריטים בולאיים מעניינים. בכניסה לאולם סידר השירות הבולאי תצוגה שכללה חומר ארכיוני על הכנת גליון מזכרת "נתניה - 76" בכל שלבי ה"הדפסה, והצופים ראו מקרוב איך מדפיסים בולים.

התצוגה של יוליוס ליאון שיקפה את תולדות דואר נתניה. י. ליאון, ממארגני התערוכה, הצליח כאספן בולים ותיק לאסוף וללקט חותמות דואר נתניה משנת פתיחת הדואר ב-1934. תצוגה צנועה

ביום ראשון, 2.5.76 נעלה תערוכת הבולים "נתניה-76", שנפתחה ב-25.4.76 ונמשכה 8 ימים. תערוכה זו הוכתרה בהצלחה. ביקרו בה למעלה מ-15 אלף איש והרי זו היתה תערוכת בולים ארצית ראשונה, שהוצבה לא באחת הערים הגדורות אלא בעיר-שדה.

אחרי מאמצים רבים ובעזרת פעילי אגודת הבר לאים בתל-אביב דב ניר, י. אוקו וש. ארצי, שהם בעלי נסיון באירגון תערוכות בולים, הצליחו בולאי נתניה להפוך חלומם למציאות.

אירגון תערוכה זו נתאפשר, כמובן, הודות לשיתוף-פעולה ועזרה של משרד התקשורת (השירות הבולאי), ושל ראש עיריית נתניה ד"ר א. בר-מנחם, שיחד עם סגן שר התקשורת א. מויאל נתנו חסותם לתערוכה. גם העירייה סייעה בהרבה ל-אירגון התערוכה.

50% מציגים חדשים

אחד ההישגים החשובים של התערוכה הוא שיותר מ-50% מהמציגים בה (45 מתוך 85) משתתפים בתערוכת בולים זו הפעם הראשונה, והם הציגו אוספים מעניינים ופריטים בולאים נדירים. באירגון התערוכה ותיפעולה הסדיר עסקו אליעזר

"נתניה 76"

מרקוס

הפרסים בתערוכת "נתניה 76"

בנעילת תערוכת הבולים "נתניה 76" חולקו פרסים לתצוגות המצטיינות. לאחר דברי ברכה של מנהל השירות הבולאי משה כהן, יו"ר התאחדות הבולאים משה ויוצקאי ראש עיריית נתניה ד"ר א. בר-מנחם, העניק יו"ר אגודת הבר לאים בנתניה ראובן אגוליק מדליית-זהב לשירות הבולאי בעד תצוגתו הנאה, וכן מדליות לראש עיריית נתניה, לצוות האגודה בתל-אביב (י. אוקו, ש. ארצי ודב ניר), שסייע באירגון התערוכה ולהנעת התערוכה. וכן למציגים מחוץ לתחרות. הוענקו גם דיפלומות למציגים בספרות הבולאית. בשני הפרסים הגדולים — מדליות זהב גדולות — זכו צבי וינגרטן מרמת-גן בעד הסידרה הראשונה של גרמניה, מ-1 עד 30 (הוא זכה גם בפרס התערוכה — צלחת כסף). וד"ר עמנואל אילן מ-הרצליה, שהציג צלב אדום ופילאטליה זכה גם בפרס ראש עיריית נתניה — אגרטל מכסף. במדליות זהב קטנות זכו שמונה מציגים: משה בלאושטיין מחיפה, אריה פופיק מגבעתיים, צבי פרוידנטל מחיפה, רפאל לבנת ושמואל ארצי מתל-אביב, נחום קפלן מהרצליה, אינג'ינר לדיסלאו רויטמן מרמת-גן ודוד פישביין מפתת-תקוה. כן חולקו ארבע מדליות כסף מוזהבות, 15 מדליות כסף. במדליות ארד זכו 28 מציגים. סה"כ הוענקו 78 פרסים ו-20 דיפלומות (לרבות ספרות בולאית).

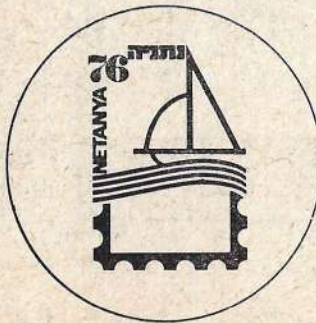
זו מראה את התפתחות דואר נתניה מחצי עובד שליח ודוור ב-1934 עד ל-28 סניפים וסוכנויות היום עם 88 עובדים.

אליעזר שטקל מנתניה הציג בולים עבריים (קק"ל) בשימוש דוארי עד הקמת המדינה, לבקר ביץ יוסף גם הוא מנתניה הציג "תנ"ך על הבר לים" ממדינות שונות ובכלל זה בולים נדירים. יהודה לבנון מירושלים הציג חותמות דואר מע"י יינות של הכנסת, מרדכי סונדק הציג מעטפות וחומות של כל תערוכות הבולים שהיו בארץ החל בתערוכה ב-1945. את בולי השואה הציג ארי סטמפלר ובכללם בולים וחומות דואר על מכת-בים שנשלחו מהגטאות ואליהם.

במדור הנושאים ראינו תצוגה יפה של ד"ר א. גרגלי מחיפה על "התפתחות הרפואה במאה ה-עשרים". בולי אמנות הציגו עזריאל הירש מהרצליה, מ. בך-חורין מנתניה, שלמוני שלמה מראשון-לציון הציג בולי אמנות בפולין, וזלמן שרייר מ-נתניה בולי אמנות מאוסטריה.

אשר לבולים קלאסיים, נציין את תצוגתו של נחום קפלן מהרצליה — היסטוריה של חבש. גם קורט ליכטננהיים מירושלים הציג בולי חבש (אתיופיה).

נציין שצימדת הזיכרון שמשרד התקשורת (ה-שירות הבולאי) הוציא לכבוד התערוכה, זכתה להצלחה רבה. אלפי בולאים רכשו צימדה זו. לפי בקשת מארגני התערוכה בנתניה הוציא ה-דואר מהמחסן כמות של בולי נתניה (בול נון בערך נקוב של 55 אגורות).

תוויות,,רשום" בישראל

מאת מיכה סנדר

גם בכפרים ערבים ישראלים (בתחום הקו הירוק) אבל רק בסוכנויות דואר (שמונה במספר עד כה) שנפתחו בשנתיים האחרונות והיא אינה מוכנסת לשמוש בכפרים ערבים בהם היתה בשמוש התווית הרגילה (תווית 14).

מעניין לציין שבשטחים מופיעות תוויות בשתי שפות כאשר מדובר בבית דאר בשמוש אזרחים ישראלים בלבד (תווית 15).

תווית 13 מראה לנו שאין עקביות ולפעמים ישוב ישראלי זוכה לשלוש שפות.

כן נוסף שתווית בפורמט גדול הופיעה גם ב־ארץ אבל ידוע רק על מקרה אחד עד כה (תווית 16).

כדאי ליחד מקום גם להטבעת דואר רשום ע"י מכוונת.

(א) מכוונת ביול המטביעה את סכום דמי המשלוח וגם את תווית הרשום (תווית 17).

(ב) מכוונת יד המטביעה רק את תווית הרשום (תווית 18).

ההבדל היחידי בתווית הוא שבמכוונת יד שם העיר נמצא בחלקה העליון של התווית והמספר הרץ למטה, במכוונת ההטבעה הסדר הפוך. לסיום כדאי לציין שיש עוד מקרי שוליים של תוויות המודפסות על מעטפות כמו אלו הנמצאות בשמוש השרות הבולאי, בנק ישראל או צה"ל.

אספן התוויות בארץ יתקל לפעמים במספר צורות של תוויות רשום. כדאי לעמוד על טיבם של צורות אלו.

כאשר התחלף השלטון בארץ, עדיין המשיכו להשתמש בתוויות רשום מתקופת המנדט כ־3-4 שנים. מבחינים ב־3 מקרים:

(א) לא נערך שום שנוי בתווית (תווית 1-2).

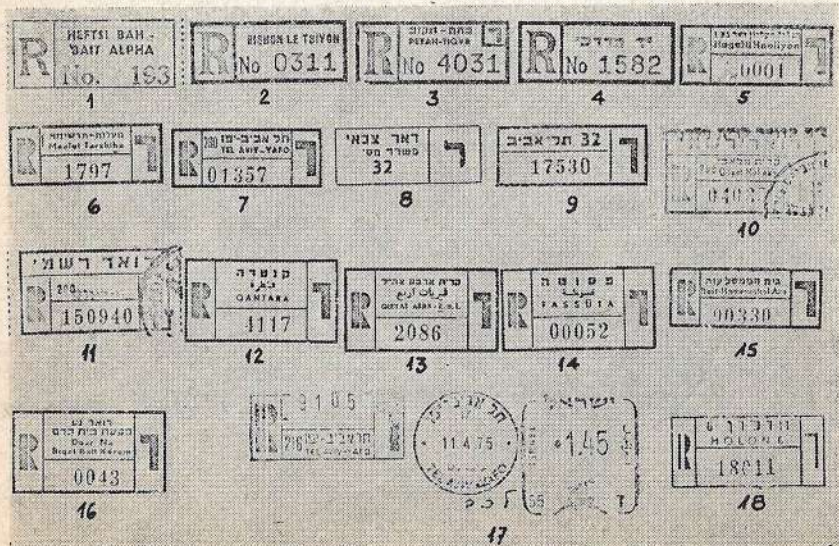
(ב) נוסף דפוס רכב בעברית (תווית 3).

(ג) השתמשו בתווית ריקה שבה הטביעו חותמת גומי או דפוס רכב (תווית 4).

לאחר מכן עברו לתווית רשום המקובלת עלינו עד היום (תווית 5, 6, 7), אבל פה ושם נתגלו מספר חריגים, כולם בשנות החמישים הראשונות. (א) תווית רשום שהיתה בשמוש צה"ל בלבד (תווית 8).

(ב) תווית שכנראה היתה בשמוש פרטי בלבד (או צבאי) כיון שלא ידוע על תווית דומה ממקום אחר (תווית 9).

במשך הזמן (בשנות השישים) הופיעו שתי תורות נוספות. הראשונה בשנת 1966 — התווית הממשלתית בצבע הירוק (תווית 10, 11), השניה בשנת '67 — תווית הרשום הנמצאת בשמוש בשטחים המוחזקים. התווית בעלת אותנו גודל כמו התווית הממשלתית, אבל מופיעה בשלוש שפות (תווית 12, 13). כדאי לציין שתווית זו מופיעה עתה

הכלילים בשימוש הדואר הצבאי

במלחמת העצמאות 1948—1949

מאת משה פרצלן

חיל הים הוציא מעטפה לכרטיס הברכה שלו, הנושאת סמל החיל. ראה תמ' מס. 18.

5. **שירות תרבות**, אגודה ירושלמית, הוציאה איגרת מתקפלת. ראה תמ' מס. 19.

6. **מערכת העיתון לחיילים "במבצע"** הפיץ כרטיס ברכה כללי. ראה תמ' מס. 20.

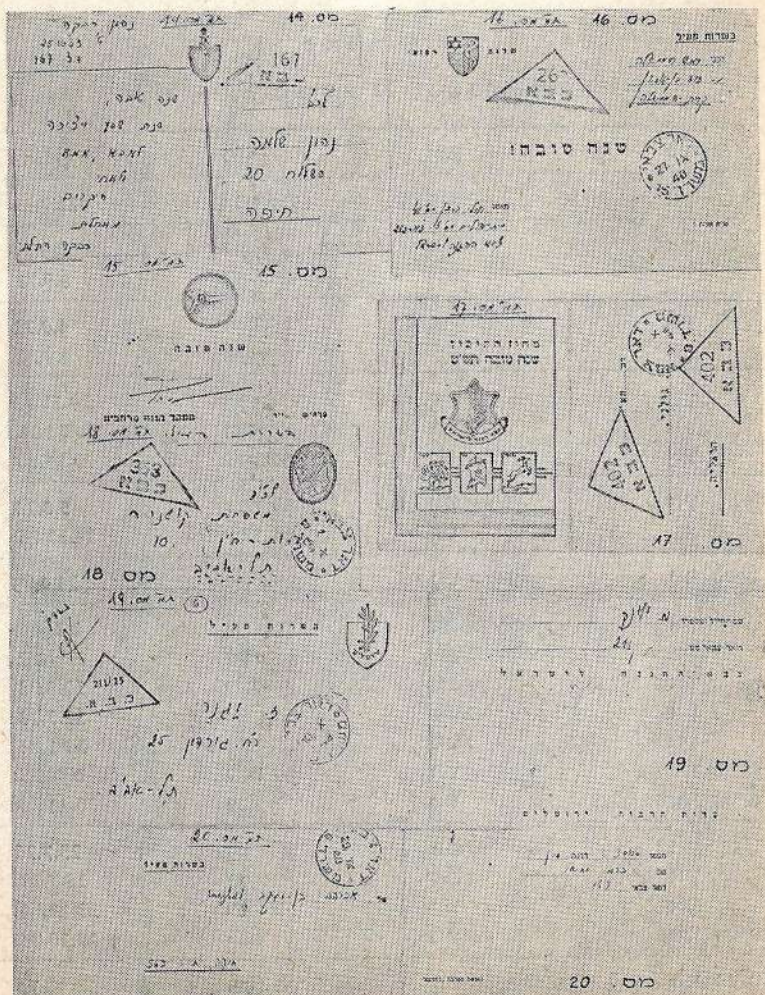
הגורמים בסעיפים 3-4-5 הוציאו פריטים בדגמים מרובים על אלה הנתונים כאן ולכן כותב המאמר יהיה אסיר תודה לכל אלה שימצאו לו צילומים או אוריגנלים מחומר הנמצא בידיהם ושאינו מובא במאמר, לפי כתובת המערכת או אישית.

מסיבות טכניות לא הבאנו בחוברת הקודמת את כל הצילומים. הם מובאים להלן, בצירוף קטע מהמאמר, שפורסם בחוברת הנ"ל.

3. **הוועד למען החייל** הוציא גלויות רגילות, מצוירות וכרטיסי ברכה בדגמים שונים. אומדני הוא עד עשרה מונים.

הגלויות המרובאות כאן, תמ' מס. 13-14 הן הנפוצות ביותר.

4. **חילות ויחידות צבא** חילקו לחייליהם גלויות וכרטיסי ברכה לראש השנה. הם נושאים את סמלי החיל או היחידה. הפריטים הודפסו בבתי דפוס פרטיים או באמצעות מוסדות. ראה תמ' 15-16-17.

„בולי נוף הארץ“ ו„סמלי ערים“ (2)

מאת בני רויטר

נוף הארץ
ISRAEL LANDSCAPES

ט ב ל ה

„נוף הארץ“ — עד כה קיימים 22 ערכים שונים בסדרה זו.

ערך	תאריך	נייר	דבק	פוספור
0.80	21.7.74	עבה לבן	מט	אין
0.88	8.9.71	דק לבן	מבריק	אין
	8.9.71	דק אפור	צהוב	אין
0.95	4.9.72	דק לבן	מבריק	אין
	4.9.72	דק אפור	צהוב	אין
1.10	20.11.73	דק לבן	מבריק	אין
	20.11.73	דק לבן	צהוב	אין
	20.11.73	עבה לבן	מט	אין
1.30	5.8.74	עבה לבן	מט	אין
	14.11.75	עבה לבן	מט	שני פסים אנכיים
1.70	24.4.75	דק אפור	מט כחול	שני פסים אנכיים
2.00	2.11.72	דק לבן	מבריק	אין
	2.11.72	דק אפור	צהוב	אין
	12.3.73	דק לבן	מבריק	אין
	12.3.73	דק אפור	צהוב	אין
	13.1.74	עבה לבן	מט	אין
	20.2.75	עבה לבן	מט	שני פסים אנכיים
	20.11.75	עבה לבן	מט	שני פסים אנכיים
3.00	25.7.72	דק לבן	מבריק	אין
	25.7.72	דק אפור	צהוב	אין
	13.11.74	עבה לבן	מט	אין
	19.10.75	עבה לבן	מט	שני פסים אנכיים
10.00	76	עבה לבן	מט	שני פסים אנכיים

טבלה II סמלי ערים I :

להלן רשימת הבולים שהופיעו לאחר 1973 ולא פורסמו רשמית ע"י השירות הבולאי :

ערך	תאריך	נייר	דבק	פוספור
0.10	6.2.73	דק לבן	מבריק	אין
בית-שאן	21.6.73	דק לבן	מבריק	אין
	26.9.73	דק לבן	מבריק	אין
	6.1.74	דק לבן	מבריק	אין
	9.10.74	דק לבן	מבריק	אין
	9.1.75	דק אפור	מבריק	אין
	9.1.75	עבה לבן	מבריק	אין
	6.3.75	דק אפור	מבריק	אין
	2.5.75	דק אפור	מט ירוק	אין
	2.11.75	עבה לבן	מט	אין
0.12	1.1.73	דק לבן	מבריק	אין
טבריה				
1.00	21.4.74	דק לבן	מבריק	אין
תל-אביב	21.4.74	עבה לבן	מט	אין
	19.12.74	עבה לבן	מט	שני פסים אנכיים
	4.5.75	עבה לבן	מט ירוק	שני פסים אנכיים
	21.10.75		מט	שני פסים אנכיים

טבלה III סמלי ערים II :

(הערות — כמו עבור טבלה II)

ערך	תאריך	נייר	דבק	פוספור
0.02	25.2.73	דק לבן	מבריק	אין
חדרה				
0.20	23.9.73		מבריק	אין
כפר-סבא	30.12.73	עבה לבן	מט	אין
	22.1.74	עבה לבן	מט	אין
0.25	17.3.74	עבה לבן	מט	אין
גבעתיים				
0.80	15.4.74	עבה לבן	מט	אין
רמת גן	6.10.74	עבה לבן	מט	אין

הדרכה בולאית (4)

מאת יצחק ברק

כלי עבודתו של הבולאי

מכן נחזיק את הזכוכית המגדלת בידינו במרחק קצר מעל הבול, נעצום עין אחת ואת העין השנייה נקרב אל הזכוכית המגדלת. עתה יש לשנות קמעה את המרחק בין הבול לבין הזכוכית המגדלת, עד שנקבל תמונה חדה וברורה. התמונה תהיה מוגדלת, וכך נוכל לראות פרטים רבים אשר נעלמו מעינינו לפני הגדלתם.

אביזר חשוב נוסף המצוי ברשותו של הבולאי הינו **מדיניקוב**.

לעיתים יקרה, שבול מסויים מודפס במהירות אחת, וכל מהדורה מנוקבת ניקוב שונה מקודמתה. דוגמה לכך מהווים בולי "דואר-עברי", אשר קיימים במספר רב של ניקובים שונים.

קיימים גם בולים, אשר הניקוב בצלע אחת שלהם שונה מהניקוב בצלע האחרת. מדי-הניקוב נועד לאפשר לנו קביעת צפיפות הניקוב.

מדי-הניקוב כולל שורות של נקודות שחורות, וליד כל שורה רשום מספר המציין צפיפות ניקוב. אם נניח בול, אשר הניקוב שלו 12, ליד שורת הנקר דות שלידה מצויין המספר 12, יתאימו הנקודות בדיוק נמרץ למרווחים שבין שן לשן של הבול.

מדידת ניקוב מתבצעת כדלקמן:

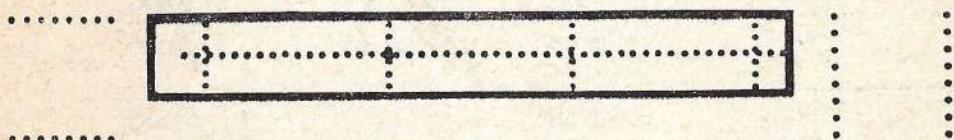
הנח את הבול כאשר "שיניו" מצויינות לאורך שורת נקודות שחורות. התאם את הנקודה הקיצר

בפרק הקודם ראינו, שהבול הינו פריט המורכב מגורמים רבים; עלינו לזכור, שכל פגיעה, ולו הקלה ביותר, באחד מגורמים אלה פוסלת את הבול, והוא חדל מלהיות כשר להכללה באוספנו.

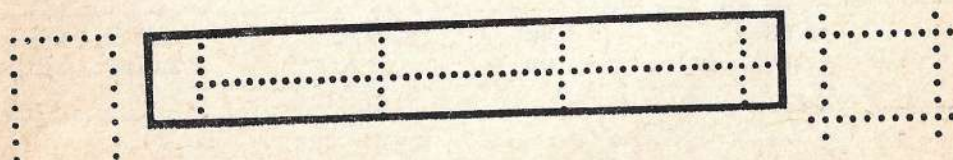
על מנת למנוע פגיעה בבול, עומדים לרשות הבולאי כלים שונים, המאפשרים טיפול עדין בבול. זכור: יש להימנע ככל האפשר מלהעביר בול ממקום למקום באמצעות אצבעות היד. האצבעות מכוסות תמיד שכבה דקיקה של שומן, ולעיתים גם זיעה, ואלה הינם שני גורמים הרסניים עבור הבול: כתם שומן על בול פוסלו מיד!

לצורך הטיפול בבול נוצרה **המלקחת** (פינצטה). יש להשתמש בה לצורך העברת הבול והטיפול בו, ובמיוחד יש לעשות זאת כאשר מדובר בבולים בלתי חתומים, אשר דבק על גבם: טיפול בבולים כאלה ביד מיוזעת יגרום לפגיעה בדבק, והבול יאבד חלק ניכר מערכו עקב כך.

לעיתים קרובות יקרה, שפרטים מסויימים המצויים על הבול — כגון שגיאת הדפסה, פרט מסויים בצירוב הבול, פגם בדבק, וכד' — הינם זעירים ביותר. ובלתי נראים בעין בלתי מזויינת. במקרים אלה נשתמש ב**זכוכית המגדלת**. ראשית, יש לדאוג לתאורה טובה, אשר תיפול על הבול מהצד, לאחר

ניקוב קו

ניקוב מסרק

ניקוב ארגז

להסיק, כי מדובר, בעצם, בגליון מזכרת, ולא בול, במובן המקובל. אם נוציא מכלל חשבון את שני הבולים הנ"ל, אזי ניתן למנות את הבול האמריקאי משנת 1965 כבול הגדול ביותר, אך זהו בול שנועד למשלוח עתונים. מהו, אם כן הבול הגדול ביותר? ומחו הבול הישראלי הגדול ביותר?

סימן מים

**הסתדרות העובדים הלאומית
בישראל**

קופת חולים לעובדים לאומיים

המרכז:

תל-אביב,

רחוב ביכורי העתים 23, טלפון 250221

- בחירה חופשית של הרופאים
- עזרה רפואית מלאה
- פתוחה לכל אזרח במולדת
- סניפים ברחבי המדינה
- סנטורים מרכזי בירושלים

**הרשם בתור חבר קופת חולים
לאומית והבטח את בריאותך**

מוריס ולנטיין
רח' ביאליק 25 ת"א

**מקבל מנויים
ומספק בולים חדשים
מכל העולם
וכל הנושאים.**

נית בשורה למרווח שבין שתי השניים הקיצוניות של הבול. בדוק עתה, אם שאר הנקודות מתאימות בדיוק נמרץ, למרווחים שבין השניים. אם כן, הרי ניקוב הבול הינו כמספר הרשום ליד שורת הנקודות אם לאו — עבור לשורת נקודות אחרת, וכך, עד שתמצא שורת נקודות המתאימה בדיוק נמרץ למרווחים שבין שני הבול שהינך בודק.

הדיוק במדידת ניקוב הינו חשוב ביותר, שכן ההבדל בין ניקוב 12 ל-12 1/4, למשל, הינו כמעט בלתי נראה, ודרושה הקפדה רבה ביותר על הדיוק, בכדי להבחין בהפרש כזה.

פרט אחר המצוי על הבול אינו נראה בדרך כלל בעין, וגם שימוש בזכוכית מגדלת לא יגלה פרט זה. הכוונה לסימן המים. לא כל בול מכיל סימן מים. ולעיתים יקרה שבול מסויים, אשר מודפס במספר מהדורות, מודפס על נירות שונים, אשר כל אחד מהם מכיל סימן מים שונה.

גילוי סימן המים ייעשה כדלקמן:

הנח את הבול בצלוחית כאשר גבו (הצד הלבן — צד הדבק) כלפי מעלה. מלא את הבקבוקן שב-רשותך בבנזין רפואי (שקוף); — אין להשתמש בדלק מכוניות! טפטף מעט בנזין על הבול, ובמידה שהבול מכיל סימנים, יופיע סימן זה בצורה ברורה.

עקרונית, ניתן לגלות סימנים באמצעות מים רגילים, אך השימוש בבנזין נעשה מאחר, שהבנזין אינו ממיס את דבק הבולים ועל-כן ניתן לבדוק באמצעותו גם בולים בלתי משומשים. כמרכך מת-אייד הבנזין במהירות ואין צורך להמתין זמן רב לייבוש הבול.

★ ★ ★

הבול הגדול ביותר בעולם

שיאים משיגים לא רק בספורט — מסתבר שאין נושא כלשהו, שלא הושג בו שיא, ואף קיים ספר שיאים בריטי — "ג'ינס" — המפרט את כל השיאים השונים והמשונים שהושגו ברחבי-העולם בכל שטח שהוא.

גם הבולאות אינה נעדרת מרשימת השיאים: מור-נים את הבולים היקרים ביותר, העתיקים ביותר או בעלי הערך הנקוב הגבוה ביותר. ניתן למצוא גם את הבול הגדול ביותר.

ניתן היה לחשוב, שאפשר למדוד בקלות רבה את הבולים, ולקבוע בצורה חד-משמעית, מהו הבול הגדול ביותר. אך מסתבר, שקיימים חילוקי דעות באשר לבעיה, מהו בול. ספר השיאים מציין בול אקספרס סיני משנת 1913, בעל מידות 250x70 מילימטר. הבול ה"רגיל" הגדול ביותר הינו מבר-זיל, שנת 1960, שהופיע לכבוד יום הולדתו של הנשיא הברזיליני דאז, קוביצ'ק; הבול הינו בעל מידות 104x47 מילימטר. במחשבה שניה ניתן

חלודה על בולים

מאת י. קוזמה

כמוכן תלוי בסביבת הבול. מה שאמור למעלה לגבי הניר חמור ביותר לגבי הדבק שהוא מקום תרבות אידיאלי. יש להניח כי יצרני הניר משתמשים בחומר מונע-משמר, אך לא במידה מספקת ולא באיכות מעולה. המעניין הוא שישנם בולים עמידים יותר ופחות וזאת בגלל הספקים השונים של הניר.

3. הבול העשוי טוב או רע מגיע לידי האספן ומוכנס בדרך כלל לאלבומים ותיקים שונים או ל"הוויד". זה האחרון, יחסית, נמצא הטוב ביותר. האלבומים והתיקים למיניהם עשויים מנייר ודבק בלתי ידועים המדיפים ריח רע מתסיסת הבקטריות ומצהיבים תוך זמן קצר. פה חייב הצרכן לדרוש מהיצרן להשתמש בדבק מוגן ומובחר.

4. בולי ישראל מועברים לרוב בידיים ולא בפינצטות. כאן גוברת האפשרות להתפתחות החידקים וזאת דווקא בבולים היקרים והישנים. טוב יעשו האנשים העוסקים בכך אם יעבירו את הבולים ב"הוויד". אם האספן רוצה לספור בולים עליו תחילה לרחוץ ידיו. הפינצטות הנמכרות בארץ לא מושחזות נכון, החוד חייב להיות מברזנים ומעוגל, דבר שלא ניתן לאבחן בעין בלתי מזוינת. פינצטות לא טובות גורמות להרס רב.

5. אם בא האספן לקנות בולים עליו להשתמש במגדלות טובות. המגדלות הזולות הגדלתן אינה עולה על 2.5-2, עדשתן אינה ממוקדת נכון, הן מאריכות או מרחיבות. הגדלה זו אינה מספקת לגילוי נקודות קטנות של "חלודה" ולא נותנת את התמונה הנכונה על מצב הדבק בבול שבמררת הזמן מקבל חריצים.

לכל אספן אני מציע 2 מגדלות האחת בעלת שטח גדול המגדילה פי 3-4 והשניה המגדילה פי 8. אלו השתיים יעילות ביותר וחוסכות מן האספן הפסדים רבים.

דבר מעניין הוא שבישראל בה משתמשים בכמורת גדולות בחומרי הדברה למזיקים ובתרופות נמצא שטח הבולאות מוזנח למרות הנזק הרב ברכוש הנגרם על ידי כך.

נדירים המקרים בהם הגיע הבול ישירות לידי האספן. בדרך כלל עובר הבול ידיים רבות הגורמות לאינפקציות הבול וזו רק פונקציה של זמן עד להופעת החלודה.

קור ויובש יוצרים סביבה אידיאלית סביב הבול ולמצב זה ניתן להגיע רק על ידי מזג אוויר מתמיד, שהוא לכל הדעות עניין יקר ביותר. קיימת אפשרות נוספת של שימוש בסילקאג'ל אלא שפעילותו קצרה ביותר וקשה לאבחן את הפסקת פעולתו ויוצא שגם דרך זו יקרה יחסית.

להלן מספר עובדות הנמצאות בעוכריו של הבול הישראלי:

1. מיקומו של השירות הבולאי גרוע ביותר בגלל קרבתו הרבה לים. הלחות רבה ביותר והאוויר מלא חיידקים המזרזים את הריסת הבול. המקום האידיאלי בישראל יכול היה להיות בירושלים.

2. השרות הבולאי מעוניין ביותר במחקר של נגע זה כדי שיוכל לקבוע את מקורו. אז יוכל השרות לדרוש מספקי הניר לספק לו ניר עם דבק באיכות מעולה שיעמוד בתנאי מזג האוויר הקשים של ארצנו, לתקופה ארוכה.

כאן עלי להבהיר עוד: כל ניר מורכב מחומר משמר המרחיק בקטריות ופטטריות. כמות החומר המשמר תלויה במטרה שלשמה יוצר הניר. ש-אילו לא כן היה כל ניר נרקב בתקופה קצרה. אלא שלאחר תקופה מתגלות הבקטריות לחומר ומתחילות בפעולתן. קיימת האפשרות להלחם בהם על ידי החלפת החומר. עובדה ידועה היא כי ה"חלודה" תוקפת את הבול לאחר כמה שנים, וזה

הרהורים על סדור ותצוגה

של אוסף בולים

ד"ר צ' שמעוני

להלן מכתב שקבלנו מקורא. יש לציין, כי הרעיון הכלול במכתב הינו מעניין, ועל-כן אנו מפרסמים אותו בזה, אך הינו כולל ניגודים רבים לתקנות "פיפ" הנוגעות ל- תצוגת אוספים בתערוכות בינלאומיות.

✱

בעקבות בקור בתערוכות בולים רבות ושיחה עם אנשים שונים, בולאים ושאינם בולאים, עלו בדעתי הרעיונות הבאים על האופן המתאים ל- סדור אוסף בולים, שיהיה נתן לתצוגה נאה ומעניינת בפני קהל המורכב מאנשים השונים מאד זה מזה בתחום התעניינותם (זהו הקהל האופייני הד מבקר בתערוכות בולים). קהל זה עשוי להיות מורכב מאנשים שאינם בולאים כלל ויש להם רק ענין כללי ביותר בבולים, מאנשים המתעניינים במיוחד באמנות ציור בולים, מאנשים שיש להם ענין מיוחד בהיסטוריה של תקופות שונות או מבולאים בעלי ידע כללי בבולים או מומחים ב- שטחים פילטליים שונים.

בעיה זו עומדת לעתים קרובות בפני האספן, וה- צורך להתאים את סדור האוסף כדי שמחד גיסא לא ילאה יתר על המדה את המתעניין הכללי ומאידך גיסא יהיה בעל ענין ורמה גבוהה גם עבור הספציאליסט — מהווה קושי לא קטן. בדברי איני מתייחס לאוספים תמטיים, אלא רק לאוספים מהסוג ה"קלסי" של בולי מדינה כלשהי.

כדי לענות על הבעיות הנ"ל נתן לסדר את הד אוסף בכמה רבדים, כך שכל אדם יוכל למצוא בו בנקל את הצד המעניין אותו, ובכל זאת יהיה הד אוסף על רמה גבוהה מכל הבחינות הפילטליות: א. הרובד הכללי הפשוט, ב. הרובד התאורי ההיס- טורי והאמנותי, ג. הרובד הפילטלי הספציאליסטי, ד. רובד היסטוריה הדארית (Postal History).

להלן אפרט את מהות הרבדים השונים ואתן דוגמאות. כל רובד רצוי שיהיה מסודר על דף נפרד (או דפים אחדים), כך שבתערוכה, למשל, נתן יהיה לסדר כל רובד בשורה שונה של גובה המסגרת ובאופן זה יוכל כל אחד להסתכל ולעין רק בתחום המעניין אותו. אפרט את מהות הד רבדים השונים ואתן בתור דוגמה את בול ה"פני השחור" מאנגליה (1840).

א. **הרובד הכללי הפשוט:** רובד זה מיועד ל- הצגת אוסף בולי הארץ הנדונה בצורה הפשוטה ביותר, המתאימה לצופה שאינו בולאי כלל או לבולאי, שענינו בבולי אותה ארץ הוא כללי ביותר (אפשר לומר: בהתאם למיון של קטלוג גיבונס "בולי העולם"). ברובד זה תופיע כל סדרה רק פעם אחת, בלי תלות בסמני מים שונים, נקובים

שונים וכו'. התאור ליד הבול או הסדרה יהיה קצר ויכיל רק את הפרטים הכלליים ביותר על נושא הבול ועל הבול עצמו. דוגמה שבחרנו יופיע ברובד זה רק בול אחד מה"פני השחור" (אן שניים, במדה והאספן בוחר לאסוף חתום וגם בלתי חתום), והכתובת ליד הבול יכולה להיות: "הפני השחור — הבול הראשון בעולם — המלכה ויק- טוריה, 6.5.1840, בלתי מנוקב."

ב. **הרובד התאורי, ההיסטורי והאמנותי:** רובד זה הוא בעיקרו תאורי ואינפורמטיבי ויתכן שלא יופיעו בו כלל בולים נוספים. מטרתו היא לתאר באופן מפורט את נושא הבול ותקופתו מבחינה היסטורית ואמנותית, תוך הצגת מסמכים שונים (רצוי אוריגינליים) מאותה תקופה. מהבחינה הד אמנותית יוזכרו פה כל הקשורים בציור הבול, בצוע הדפסתו, שטת ההדפסה וכו'. כמו כן נתן להציג פה "בולים" הקשורים בתהליך "לידתו" של הבול הנדון, כמו essays, שנעשו לפני הבחי- רה הסופית, Proofs מצבעים שונים ושבלים שר- נים של ההדפסה, Imprimatures וכו'.

דוגמה הנדונה אין הרבה מה לפרט בענין הד היסטורי של נושא הבול. נתן להזכיר את תקופת שלטונה של המלכה ויקטוריה ואולי גם להביא מקצת משושלת המלוכה באנגליה מלפני ואחרי המלכה. מהבחינה האמנותית של הבול יש להז- כיר את העובדות הבאות: החריטה של ה"אבן" (die) נעשתה ע"י צ'רלס ופרדריק הית לפי רשום של הנרי קורבולד. הרשום נעשה לפי מדלית ויון — מדליה של ראש המלכה ויקטוריה, שהוטבעה לכבוד בקור המלכה בגילדהול בשנת הכתרתה, 1837. תמונה של המדליה הזאת עשויה להוסיף כאן הרבה לתאור. העטורים מסביב לראש המלכה נחרטו באופן מכני-אוטומטי והדפסת הבול נעשתה בשיטת שקע ע"י בקון את פ"א. פה נתן להציג דוגמאות של השבלים השונים של נסיונות הדפסת הבול (כמובן שהדברים האלה נדירים מאד) כפי המתואר, למשל, בקטלוג הספציאליסטי של גיבונס (ע' 35 והלאה).

ג. **הרובד הפילטלי הספציאליסטי:** ברובד זה יבוא לבטוי הידע הפילטלי של האספן. ההעמקה ברובד זה ומספר הבולים שיוצגו בו נתונים לשקול דעתו ולמידת התמחותו של האספן. פה יוצגו הד בולים של הסדרה הנדונה עם סמני המים השונים, גוונים שונים של צבע, סוגי נקוב, ניר ודבק שר- נים וכו'. כמו כן יוצגו פה בולים מהדפסות שונות, וריאציות קבועות (Constant Varieties) ואפשר גם שגיאות שונות מענינות. במקרה של הפני השחור נתן להציג פה בולים מכל הפלטות הד ידועות (11-1) עם ציון המאפיין כל אחת מהן ותא- ריכי השמוש בהן. נתן להציג גוונים שונים של (המשך בעמוד הבא)

מספרי בולים שנמכרו

השרות הבולאי פרסם בימים אלה נתונים על בולים שמכירתם הופסקה.

מספר סדורי	שם הבול	ערך נקוב	יום ההופעה	תאריך הפסקת המכירה	הכמויות שנמכרו (באלפים)
1.	בול אומנות הציור	1.00	17.6.75	24.10.75	1,066
2.	בול אומנות הציור	1.40	17.6.75	24.10.75	785
3.	בול אומנות הציור	4.00	17.6.75	24.10.75	939
4.	בול מועדים לשמחה	0.35	5.8.75	24.10.75	9,413
5.	בול מועדים לשמחה	1.00	5.8.75	24.10.75	1,351
6.	בול מועדים לשמחה	1.40	5.8.75	24.10.75	986
7.	בול מועצת הפועלות	5.00	5.8.75	24.10.75	897
8.	בול שזר	0.35	5.8.75	24.10.75	4,435
9.	בול ציפורי בר מוגנות	1.10	14.10.75	30.1.76	933
10.	בול ציפורי בר מוגנות	1.70	14.10.75	30.1.76	944
11.	בול ציפורי בר מוגנות	2.00	14.10.75	30.1.76	1,132
12.	בול איכות הסביבה	0.50	9.12.75	30.1.76	868
13.	בול איכות הסביבה	0.80	9.12.75	30.1.76	935
14.	בול איכות הסביבה	1.70	9.12.75	30.1.76	994
15.	גליון מזכרת "פורים"	4.00	17.2.76	18.2.76	539

הערה: המספרים הנ"ל מעוגלים לאלף הקרוב (מטה או מעלה).

הרהורים של סדור ותצוגה

(המשך מהעמוד הקודם)

השונות המוכרות על בולי הפני השחור (על הבול, ורצוי עם מעטפה שלמה): הצבעים השונים של הצלב המלטזי, הצלב המלטזי בצורותיו השונות המיוחדות לערים שונות באנגליה, צלבים עם מספרים שונים וכו'. במקרה המיוחד של הפני השחור, בהיותו הבול הראשון בעולם, נתן להביא פה את כל הספור של הרפורמה הדארית באנגליה, שנעשתה ביוזמתו של רולנד היל, עם כל ההכנות וההתפתחויות בהופעת הבול (חלק מן נושא זה משולב עם רובד ב.).

לגבי כל הרבדים יש להדגיש שוב את החשיבות הרבה של תאור נאה ומפורט (בהתאם לאופי הרובד) ליד כל פריט שמוצג, כדי שלא יראו הבררים או המעטפות כערב רב וגדוש, שאין הצופה מסוגל להבין מה מיחד כל אחד מהם; וכן את החשיבות שבהכללת חומר דוקומנטרי נוסף, השופך אור על הבולים המוצגים. לצערי עלי לציין שאוסף פים רבים המוצגים בתערוכות אינם ניחנים בתכרנות אלו.

הבול, סמן מים הפוך, ניר כחלחל וכן וריאציות קבועות הקימות לרוב. מי שלרשותו הרבה זמן וכסף יכול לנסות לשחזר פלטה שלמה על כל 240 הבררים שבה (עם האותיות השונות) ! כמו כן יש עניין להכניס כאן Multiples, כמו זוגות, בלוקים של 4 וכו', דבר הנדיר למדי בבולים הקלסיים.

ד. **רובד ההיסטוריה הדארית** (Postal History): ברובד זה יודגש האלמנט של השמוש הדארי בבול הנדון, תוך הדגשת מאורעות מיוחדים של התקופה בה הופיע הבול. דברים אלה יודגמו בעיקר ע"י מעטפות שלמות הנושאות את הבול הנדון וע"י חותמות שונות שהוטבעו על הבול. מעטפות עם "ספור", המראות את דרכו של המכתב דרך מדרינות שונות, צנזורה בעתות מלחמה וכו' עשויות להוסיף פה נופך רב אם ילוו בתאור המאורעות היסטוריים הקשורים בתקופה ובמסמכים שונים (אוריגנליים או קטעי עתונות). מעטפות מאישים מפורסמים או אליהם גם כן יוסיפו פה עניין מירב. בדוגמה שלפנינו יש להציג כאן את החותמות

קוראים כותבים :

אל התאחדות אגודות הבולאים בישראל!
ערכם הכספי של בולי ישראל נקבע כיום ע"י
שני גורמים שהם אחד בלבד, סוחרי הבולים ומר
ציאי הקטלוגים למיניהם. למעשה מוציאי הקטלר
גים לבולי ישראל הם סוחרי הבולים עצמם, היוצ
רים קרטל נגד אספני בולי ישראל בארץ.

המציאות היא : כאשר אספן חפץ לרכוש בולים,
עליו לשלם את המחיר הגבוה הנקוב בקטלוג ב-
הנחה של 15%—10.

כאשר יחפץ האספן למכור את בוליו, הקטלוגים
אינם מסייעים בקביעת מחירי המכירה וסוחרי
הבולים ממש מתעללים במוכרי בולי ישראל.

לדוגמה : מחיר סדרת בולי אויר 1961—1960
(10 בולים) לאספן הוא 220—250 ל"י.

כאשר יחפץ למכור סדרה זו יקבל אולי 130—
100 ל"י.

הקטלוגים למיניהם היוצאים בתדירות גבוהה
משרתים שירות בלעדי את סוחרי הבולים ולא רק
שאנים מסייעים אלא מזיקים לאספנים. אני פונה
לראשי האגודות בארץ להתאגד למען מטרה והיא :
להוציא קטלוגים מציאותיים שישרתו הן את ה-
אספן והן את הסוחר כאחד. קביעת המחירים
צריכה להיעשות בהתיעצות ובהסכמה עם סוחרי
הבולים האמיתיים ולא עם סוחרים ספקולנטים
המזיקים לענף הבולאות בארץ

א. שושני, חדרה

הערת המערכת : המכתב הנ"ל הינו על דעת
הכותב, ונשמח לקבל תגובות מאת סוחרים או
אספנים.

אגודת הבולאים רחובות

מתאבלת על מותו ללא עת
של חבר האגודה

ד"ר אמיל ויליגר ז"ל

וחבריה משתתפים באבלה
הכבד של המשפחה

באגודות

ירושלים

ההתענינות באגודה הפילטלית בירושלים גברה
מאד ורבים הצטרפו לאגודה לאחרונה. השנה הת-
קיימו ההרצאות והפעילויות הבאות :

באוקטובר 1975 : "דאר ירושלים בתקופה ה-
תורכית" ע"י מר י. פרוינדליך.

בנובמבר 1975 : חידון בולאי נושא פרסים, לכבוד
הנוכח (הזוכים : מ. ויגוצקי, י. פרוינדליך, ע.
רחמוט).

בדצמבר 1975 : "ההיסטוריה של הדאר בא",
מתקופת התורקים ועד ימינו", ע"י ד"ר ולך.

בינואר 1976 : "הרהורים בבולאות על נושא
יודאיקה", ע"י מר י. כהרצדק.

באפריל 1976 : מכירה פומבית של בולים, תרומת
משפחת קורן, להקמת קרן ע"י י. קורן ז"ל, לשעבר
יו"ר האגודה הפילטלית הירושלמית.

במאי 1976 : "תערוכת ארפילה בפריז", ע"י
מר ר. לבנת.

ב-13 ליוני התקיים הרצאתו של ד"ר דגוני :
"פרקים נבחרים בידאיקה".

האגודה הירושלמית מודה מאוד לכל אלו שהק-
דושו מזמנם וממרחם, הרצו והציגו מאוספיהם בפני
חברי האגודה.

רחובות

חברי האגודה כיבדו בקימה ושמעו דברי הספד
על מות חבר האגודה הותיק והפעיל ד"ר אמיל
וויליגר ז"ל אשר נפקד ללא עת משורותיהם.

האגודה יוצאת לפגרת הקיץ בתאריך 3.7.76
ומתכנסים מחדש בתום הפגרה בתאריך 4.9.76.

הזמנות לבולים חדשים מישראל שיופיעו בתקופת
הפגרה, יש להזמין מראש אצל החבר שלו
עזריאל.

נתניה

אגודת הבולאים בנתניה פתחה לאחרונה מועדון
חדש, ברחוב גורדון 17.

הפגישות מתקיימות במועדון זה בכל יום ה'
בשבוע משעה 18.00.

איספו בולי דואר ישראל

קמפינג בישראל

השרות הבולאי

ירושלים, תל-אביב, יפו, חיפה, טבריה,
נהריה, קרית-שמונה, עפולה, נתניה,
רחובות, אשקלון, באר-שבע, אילת,
נ. ת. לוד.

הבא לביתך תחביב
אמיתי — היה מנוי
בשירות הבולאי